

Ese de dóve ori in septemana:
Joi-a si Dominéc'a.

Pretulu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
" patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseza de a dreptulu: Redactiunei „L u m i n a” in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sime garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiulu publicatiuniloru se se anticipe

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALE.

Nr. 1421.
249. sol.

Tuturoru p. t. inspectori cercuali de scóle in districtulu Consistoriului rom. ort. din Aradu.

Escelenti'a Sa D. ministru de cultu si de invetiamentu publicu, sub 2. novembre a. c. Nr. 30,479 aréta cumca, cu oca-siunea caletoriei ce au intreprinsu de unadi prin tíera, au gasitu multe scaderi in edificiele scóleloru.

Innaintea de tóte, Escelenti'a Sa pominesce despre institutele de invetiamentu si de educatiune ce sunt in monastiri. In aceste monastiri, pentru curatieni'a din jurulu edificiuului si pentru curatieni'a localitatiloru de invetiamentu — dice D. ministru ca — nu se póta defeliu nici o grige, séu ca fórté putiena, séu ca nu de ajunsu. Scolarii sunt prea indesati, si in loculu aerulu ce-lu consuma capeta unu aeru coruptu, carele din locurile laterali petrunde prin ambituri si pana in localitatile de invetiamentu, in cátu nu este mirare daca morburile de *scrofule*, ce se aréta in mare mesura, se estindu si se desvólta inca in sangele scolari-loru, precum Escelenti'a Sa s'au convinsu in persóna.

Acestu Consistoriu nu are institute de invetiamentu incorporate in monastiri. Daca totusi aduce la cunoscinti'a P. T. DTale aceste reflexiuni ale Dlui ministru de invetiamentu, se face acést'a pentru ca *multi ortodossi dau* pruncii lor, mai vertos *fetele, in monastiri de alte confessiuni la educare*. Deci P. T. DTa, la tóte ocaasiunile, si a nume in *sinódele protopresbiterali*, vei aretá reulu la carele acei ortodossi espunu inca si sanetatea fetitieloru lor, candu le trimitu in monastiri, ce sunt de feliulu celoru amintite de D. ministru.

In dorinti'a ce o nutrimu pentru cultivarea genulu femeescu nu este iertatu a se uitá privintiele ce cauta se le avemu pentru sanetatea acestui genu, ca sanetatea este bas'a prima a fericirii.

Scopulu parintiloru este, precum nu ne indoimu, a castigá fetitieloru loru o educatiune asia, ca ele despre partea reala se fie sanetóse si casnice, éra despre partea morala ortodosse bune si romane. Adeca, nu ne indoimu cumca dorinti'a parintiloru este ca fetitiile lor se devina cu timpulu — precum ne invétia unu educatoriú alu natiunei nóstre, Ioane Vacaresculu, — se devina socli, cari cérca marirea lor in barbatii lor; si mame, cari cérca binecuventarea lor in fii lor.

Fíindu asia, apoi pentru ajungerea acestui scopu si pentru realizarea acestei dorintie a parintiloru, nu este si nu se póte gasi altu medilocu, de cátu se infintiamu insine scóle superióre proprie pentru fetitiile romane si ortodosse.

In acésta direptiune vei nisi P. T. DTa in sinodulu protopresbiteralu, la care vei asterne caus'a intru intielesulu Statutulu Organicu §. 50. puntulu 3. A nume, Te vei folosi de sesiunea ordinaria a sinodulu protopresbiteralu, carea va avé locu in lun'a lui fauru ce vine, de dupa §. 45. din Statutu. Éra despre rezultatulu activitatii P. T. DTale desvóltate in acésta privintia, vei asterne Consistoriului raportu pana in lun'a lui mártiu ce vine.

Consistoriulu acest'a trage sperantia tare cumca sinódele protopresbiterali vor intielege marea importantia a rolei ce se vine sociei si mamei romanesci in lucrulu pentru educarea natiunei. De acést'a, sinódele amintite vor implini cu puntualitate detorintiele ce li impune Statutulu.

De reulu starii materiali, sinódele nu se vor puté substra-ge de la acésta detorintia. Nu se vor puté substra-ge, pentru ca aceste pretensiuni ale educatiunei feteloru sunt fórté modeste si putiene, prin umare usioru de implinitu. Dar mai vertosu nu se vor puté substra-ge sinódele protopresbiterali pentru aceea, ca daca Halmagiulu, unde sunt locurile materialminte cele mai

sermane in acésta diecesa, — si-au infintiatu degjá de multu s' sustiene o scól'a superióra pentru fete, cu atát'a mai vertosu potu face acést'a protopresbiterale cari in privintia materiala sunt de parte innaintea Halmagiului, inzestrate si favorite despre tóte ramurile agriculturai.

Intre asemene cercustantie, o sfiéla religiósá-morala va opri pe sinódele nóstre protopresbiterali de a responde Consistoriului ca nu potu se infintieze scólele ce se receru pentru fetitie. Se voru sfií a negá, parte pentru ca au oblegaminte sacre din Statutu, parte pentru ca vor audi fratii din Zarandu.

In acésta convingere ascépta Consistoriulu hotaririle sinóde-loru protopresbiterali.

Venindu la scólele elementarie poporali, citat'a scrisóre ministeriala dice ca sunt scunde, pucinu luminóse, nu se potu ventilá, scaunele sunt necorespondietórie si in multe locuri asiediate reu, — totu atáti factori cari, impreună cu aerulu celu coruptu, ruinéza sanetatea tinerei generatiuni. Aceste scaderi trebu-escu delaturate. Din scóla si din jurulu scólei se se indeparteze veri ce necuratienia, éra localitatea de invetiamentu se fie ventilata de mai multe ori in di; — a nume, unde scolarii sunt fórté multi in proportiune cu spatiulu, e bine ca ventilarea se se intemple in fiecare óra, daca permite anumimpulu. Pentru lumina-re, ferestrele au se fie destulu de mari; lumin'a se nu vina despre dóe latari, nici se li vina scolariiloru dreptu in ochi, ci despre partea stanga, si conformu acestei recerintie se se asiedie si scaunele. A nume ceea ce privesce scaunele, sanetatea si bun'a desvóltare corporala a scolariiloru recere neaperatu ca aceste scaune de scóla se fie amesurate etatei si marimei corpului scolariului. Scaunele vechi si necorespondietórie se se scóta din scóla si in loculu lor se se asiedie altele nóue, conformu recerintieloru, ca se nu se dauneze bun'a desvóltare naturala a corpului.

Preste totu, nisuindu P. T. DTa delaturarea scaderiloru indegetate de D. ministru, vei procede in acésta privintia con-tormu instructiunei consistoriali ce pentru inspectori s'au emisú de aici la 15. novembre a. c. Nr. 1477/347. scl., in carea instructiune la §. 14. se aréta pre largu recerintiele edificieloru de scóla.

Datu din siedinti'a senatului de scóle, tienuta in Aradu la 7. decemvre v. 1873.

Consistoriulu rom. ort.
Presiedinte substitutu:
Andrei Papu m. p.
Protosineclu.

PARTE NEOFICIALE.

Afaceri comune bisericesci fundatiunale ale dieceselor de Aradu si Caransebesiu.

II.

Protocolu

(luatu in 13/25. Novembre, 1873. si diu'a urmatória.)

Despre predarea si primirea fonduriloru comune bisericesci ale dieceselor de Aradu si Caransebesiu — conformu decisulu adusu in siedinti'a plenaria a Epitropiei provisorie din 12/24. Novembre a. c. fiindu de faci'a Escelenti'a Sa inaltpreasantitu-lu Domnu Archiepiscopu si Metropolitu *Procopiu Ivacicovicu*; membrii Dr. Atanasiu *Siandoru*, Georgiu *Vasilevicu*, Iulianu *Ianculescu* totodata si controloru, Ioanu Popovicu *Desseanu* juriscon-sultu, Ioanu *Moldovanu* contabilu si Petru *Petrovicu* notariu.

Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu ca presiedinte si totodata cassariu alu Epitropiei provisorie, — avendu pana acuma sub nemedilocit'a sa ingrigire si chivernisire fondu-rile comune bisericesci, — dupa cum acelea s'au primitu de la

Carlovetiu prin aci sub A) alaturatulu conspectu, — in presinti'a subscrisei comissiuni emise *preda*, si substituitulu presiedinte si cassariu *Dr. Atanasiu Siandoru*, cu contabilulu *Ioanu Moldovanu* sub raspunsabilitate *primescu* urmatóriele papire de valóre, si anume:

I. Ale fondului comunu bisericescu.

1. Obligatiunea lui <i>Ioanu de Mocioni</i> de datulu 30 Martiu 1844, despre sum'a de 40,000. fl. mon. conv. séu	42,000 fl. v. a.
2. Obligatiunea ér a lui <i>Ioanu de Mocioni</i> de datulu 30. Martiu 1854. despre 29,000 fl. mon. conv. séu	30,450 " " "
3. Obligatiunea lui <i>Ioanu de Mocioni</i> de datulu 30. Martiu 1854. despre 50,000 fl. mon. conv. séu	52,500 " " "
4. Obligatiunea lui <i>Ioanu de Mocioni</i> de datulu 30. Martiu 1853. despre 16,000 fl. mon. conv. séu	16,800 " " "
5. Obligatiunea Dómnei <i>Ecaterin'a de Mocioni</i> de datulu 6. Iuniu 1871. despre	60,000 " " "
6. Alui <i>J. D. Nicolics</i> de datulu 25. Aprile 1856 despre 20000 fl. mon. con. séu.	21,000 " " "
7. Alui <i>Ioanu</i> si <i>Alessandru Panaiotu</i> . de datulu 17. Ianuariu 1859 despre.	6,000 " " "
8. Alui <i>Mihailu Schevics</i> de datulu 8 Septemvre 1858 despre 18,000 fl. mon. con. séu	18,900 " " "
9. Obligatiunea desarcinarii de pamentu de datulu 1 Maiu 1854 Nr. 142 (rurala de statu).	10,500 " " "
10. Obligatiunea desarcinarii de pamentu de datulu 1. Noemvre 1854 Nr. 143 (rurala de statu).	10,500 " " "
11. Obligatiunea desarcinarii de pamentu de datulu 1. Noemvre 1854 Nr. 102 (rurala de statu).	5,250 " " "
tóte trei aceste cu câte patru cupóne esolvinde la 1. Maiu si 1. Noemvre 1873.	
12. Obligatiunea dlui Episcopu si a consistoriului din <i>Cavansebesiu</i> de datulu 1. Septemvre 1873. despre imprumutulu de	3000. fl. v. a.
di: <i>dousprediece obligatiuni in valóre de</i> —	276,900. fl. v. a.
adeca: <i>doue sute sieptedeci si siese mii nóue sute florini valuta austriaca.</i>	

II. Ale asia numitului „fondus instructus episcopatus aradiensis.“ si anume:

1. Obligatiunea lui <i>Thimoteiu Gyurics</i> de datulu 26. Maiu 1859. despre sum'a de	2,280. fl. v. a.
2. Alui <i>Ioanu Panaotovics</i> de datulu 24 Septemvre 1863. despre	1,500 " " "
3. A <i>Juditei Nicolics</i> de datulu 5 Decemvre 1865. despre	600 " " "
4. Alui <i>Spiridonu Kussevics</i> de datulu 24 Iuliu 1868 despre	2,000 " " "
5. <i>Georgiu Popovicu</i> de datulu 10 Iuniu 1868 despre	600 " " "
6. A <i>Barburei Varg'a</i> de datulu 5 Decembre 1870 despre	700 " " "
7. Alui <i>Alecsu Stoicsics</i> de datulu 31 Decembre 1871 despre	600 " " "
8. <i>Paulu</i> si <i>Rachila Ioanovics</i> de datulu 3 Ianuariu 1872 despre	500 " " "
9. <i>Antonie</i> si <i>Ietza Siaponjatz</i> de datulu 19 Martiu 1872 despre	200 " " "
10. <i>Cost'a</i> si <i>Len'a Zomboratz</i> de datulu 19 Martiu 1872 despre	100 " " "
11. Obligatiunea comunei bisericesci din <i>Berzov'a</i> de datulu 4 Augustu 1873 imprumutulu de	1,000 " " "
de totu <i>unsprediece obligatiuni in valóre de</i> —	10,080 fl. v. a.

III. Ale fondului seminariulu romanu infintiatu de fericitulu Patriarchu *Rajacsics*.

1. Obligatiunea <i>Nataliei Ioanovicu</i> de datulu 3 Decembre 1859 despre sum'a de	1050. fl. v. a.
2. Alui <i>Dimitrie Jebileanu</i> de dat. 1 Dec. 1863 despre	100 " " "
3. <i>Iosifu Stovanu</i> — " " " " despre	100 " " "
4. <i>Georgiu Hodja (Hotia)</i> " " " " despre	100 " " "
5. <i>Gavrilu Gerbani</i> — " " " " despre	100 " " "
6. <i>Georgiu Petrics</i> — " " 6 Iun. 1867 despre	200 " " "
7. <i>Iefta Alexics</i> — " " 21 Ian. 1872 despre	250 " " "
8. <i>Stefanu Ratzkov</i> — " " 20 Aug. 1872 despre	100 " " "
de totu <i>optu obligatiuni in valóre de</i> —	2000 fl. v. a.
di <i>dóue mii florini valuta austriaca.</i>	

Reasumare.

I. Obligatiunile „fondului bisericescu comunu“ constau din sum'a totala	— — — = 276,900 fl. v. a.
II. Obligatiunile asia numitului „fondus instructus episcopatus aradiensis“ dintr'o suma de	10,080 " " "
III. Obligatiunile fondului seminariulu infintiatu de fericitulu <i>Rajacsics</i> — — —	2000 " " "
Valórea totala a obligatiuniloru. — — —	288,980 fl. v. a.
IV. Catra acést'a, s'a mai predatu si primitu libelulu despre <i>banii gat'a elocati în cass'a de pastrare</i> din Aradu in suma de 25941 fl. 54 cr.	
Sum'a totala	— 314,921. fl. 54. cr. v. a.

di: *Trei sute patrusprediece mii nóue sute douedeci si unu florini si cincideci si patru cruceri valuta austriaca* in papire de valóre si in libelulu baniloru *gat'a* elocati in cass'a de pastrare aradana.

V. Restantiile intereseloru dupa pretensiunile capitaleloru atátu din anii trecuti câtu si cele computeate pana la ultim'a Decemvre a. e. facu o suma da — — 37,849 fl. 8½ cr. dupa cum se arata in conspectulu de sub A) mai sus provocatu,

VI. In fine sub B) se alatura specificarea speseloru de administratiune si manipulare a fonduriloru, — avute pe tempulu de la 17. Noemvre 1872, pana in diu'a de astadi; éra actele referitórie atátu la perceptiuni câtu si la erogatiuni aflanduse la notariatulu Epitropiei provisorie se predau contabilulu spre ulterior'a afacere si tenere in evidintia.

VII. Protocolulu de esibite cu 74. corespondintie si siepte protocoále despre siedintiele tienute remanu si mai de parte sub ingrigirea notariatulu.

Aradu 14/26 Noemvre, 1873.

In presinti'a nóstra

predatu	
Procopiu Ivacicovicu.	Ioane Popovicu Desseanu,
Archiepiscopu si Metropolitu	jurisconsultu.
	primitu
Petru Petrovicu.	Dr. Atanasiu Siandoru.
Notariulu Epitropiei	Preside substitutu si cassariu
	Ioanu Moldovanu,
	contabilu.

Principii (máxime) psihologice proportiunate pentru propunere.

Pentru a cuprinde pruncii cu bucuria, energia si folosu obiectele de invetiatura, servescu facultatile cele mai gingasie si nobile a prunciloru, adeca facultatea sentiului, voi'a, si iubirea. Intr'acestea se cuprinde misteriu psihologicu, din carea cauza, prim'a trebuintia e, ca:

I. Invetiatoriulu se fáca prunciloru invetiatura placuta.

Nu este mai cuceritoriu de inim'a prunciloru, decâtu invetiatoriulu afabilu si voiosu. Precum dau radiele sórelui si rou'a semenaturiloru viétia própseta si verdeatia prin caldur'a loru, intocmai asia invetiatoriulu (educatoriulu) numai prin „iubire“ póte destepá facultátile dorminde ale prunciloru. Minunatu se desvóltá cugetarea in prunci déca li se facu placute obiectele de invetiatura, chiar si cei mai slabi nainteadia si respundu mai binisioru, de aci urmeadia cá, cugetarea se póte desvali numai prin deprinderi logice; energi'a si iubirea cuprinde tóta poterea si viétia cetei prunciloru, acelea ii animeadia, avutiesce in cruprinsu, latiesce cerculu vederii si impoternicescu ochii trupesci si sufletesci, acestea tóte nainteadia proprietatile si facultatile intime, pentru aceea se vorbimu prunciloru: chiaru, cu intielesu deplinu si corectu. Sirguintia mai mare a unoru prunci numai cátra unele obiecte (scrisóre séu socóta s. a.) devine pentru cá spre acelea ii am animatu mai inadinsu.

Iubirea spre invetiaturi in sa se póte desceptá in prunci numai déca si invetiatoriulu e cátra acelea inclinat, adeca se pasimu naintea loru voiosi spunendu-le tóte limpede si corectu, atunci e ca si candu nu vorbesce invetiatoriulu ci le da viétia, i escita la judecarea si invetiarea deplina a obiecteloru, — aci se arata poterea demandatóre peste sufletele prunciloru, care ne duce la alu 2-lea puntu de vedere.

II. Obiectele de invetiatura ce se propunu sè se ia din giurulu vietii prunciloru.

a) Sementia are aptitudinea de a germiná (coltiulu vietii) in sine, si aceea se desvóltá din launtru in afara, inse nu de sine sengura. Intocmai e si desvóltarea spirituala a prunciloru, ea devine din intru inafara primindu nutrementu din cuprinsu. — Pruncii sè se créscá in iubire, cáci numai prin aceea dobenscu intielegerea. — Prin iubire crescú si se perfectioneadia senguri, totu mai multu desvóltandu-se din launtru, care e tient'a, pentru acést'a si pentru cealalta viétia.

b) Pruncii deprindindu-se si intielegendu folosulu invétia ca si candu ar fi constrinsi. Pentru aceea iubirea se fia premergend'a lucrare a scólei cu pruncii carii ii cuprinde.

c) Precum represinta prunciloru viétia o intregime, asia are si invetiatur'a se le represente prin vorbiri alese din giurulu vietii (naturei) producendu-le e icóna reala credintiósá, pusa nainte. Obiectele senguratrice ce se propunu in prelegeri, treube representate in aceea stare in carea se afla in natura.

d) Fiindcà problem'a scólei intru aceea stá, ca pruncii se se crésca ca membri pentru viétia sociala, asia e si necesariu ca propunerile se se umpla cu spiritulu si viétia in carea vor se traiasca, — pentru aceea in continuu e a se considerá viétia casnica, sociala si cetatianésca, ca se nu tréca invetiaturile peste capetele lor, ci se afie fundamentu realu in adeveratele giurstari.

O propunere in carea se eschide viétia familiara si impreunata potera a santieniei (religiositatii) si a dieimii, si in carea nu se aduce nainte servitiulu Ddieescu, liturgi'a si datinele morale crestinesci, aceea departa adeveratele simtiemente concrete precum si intielegerea.

Póte fi cerculu propunerii din Istori'a natiunala ori a patriei, angustu ori latu, in sa totudeuna e a se predá asia, incátu in aceea se se arate unu tipu adevratu de viétia.

III. Cuantitatea si calitatea propunerii e a se mesurá apriatu dupa facultatile intelectuali a prunciloru.

IV. Pertractarea propunerii treube se corespunda activitatii spirituale a prunciloru.

a) Propunerea va merge cu atátu mai usioru, cu câtu mai multu se va urmari natur'a a disu si „Comeniusu“.

b) Propunerea urmeadia naturei, candu incepe de unde si iau tóte conscintiele inceputulu, adeca prin tienerea nainte a obiectului, cu privirea:

Acést'a e numai pucinu pentru acelea ce se tienu de universulu vediutu, ci si pentru acelea ce numai prin priviri spirituale se potu cuprinde. Scolarii se véda si auda spre a si insusi in intru si a recunósce. — Invetiatoriulu ii conduce numai ca ei in adeveru se privésca, cuprinda, conchida, si cele recunoscute a le urmari si spune. *)

D. Margineantiu.

Docinte super. gr. or. roman.

Despre intuitiune.

Intuitiuni sunt expresiunile ce le primesce sufletulu nostru prin simtiri.

Prin intuitiuni invétia prunculu a cunósce obiectele mai de aprópe, si a se esprimá liberu despre densele.

Despre importantia invetiamentului intuitivu in scólele poporale.

1. Invetiamentulu intuitivu formédia in materie, in forma si in modulu de invetiamentu, celu mai firescu punctu de trecere dela educatiunea casnica la cea scolara.

2. Form'a invetiamentului intuitivu treube se coasune cu modulu de dupa care s'a facutu prunculu acasa atentu la diferite obiecte.

3. Tonulu invetiamentului la acestu obiectu se fia asemenea modului, cum vorbescu membrii familiei cu prunculu. Deci dara invetiamentulu intuitivu: 1. Escita in pruncu facultatile sufletesci si le cultiveadia. 2. Prin metodulu intuitivu se desvólta facultatea limbistica, adeca se face de prunculu vorbesce liberu si corect si a 3. Invetiamentulu intuitivu, dá pruncului tóte acele sciintia pregatitoare, pre care se potu basá tóte celelalte obiecte scolare, d. e. elemintele limbei, geografi'a, computulu s. a.

Scopulu invetiamentului intuitivu.

Scopulu invetiamentului intuitivu e a conduce pre prunci intr'unu modu corespondiatoriu priceperii sale, totu cu incetulu dela educatiunea casnica si instructiunea familiara, la educatiunea si instructiunea scolara. De aceea. 1. Invetiatoriulu treube se conduca pre scolari intr'acolo, ca intuitiunile castigate a casa se si-le consolidadie si intregésca. 2. Se se deprinda scolarii in concipiare chiara in deosebirea si pastrarea celoru private.

Medilócele spre ajungerea scopului invetiamentului intuitivu.

1. Invetiatoriulu se se grijasca de o anumita multime de varietati intuitive, d. e. obiecte nu numai din scóla, ci si afara de scóla.

2. Se faca comparare intre obiecte.

3. La instruire treube se fia invetiatoriulu desceptu si veselu.

4. Obiectele dupa putintia se se arate in realitate.

5. Propusetiunile se se esprime, intregi in care se se esprime, cuvintele, silabele curatu si corect.

6. Se nu se treaca iute dela unu obiectu la altulu, ci se se faca repetitiuni la finea fiecarei lectiuni.

*) Cele ce enarezi de aci incolo nu le aflámu de lipsa pentru publicare. Indemnulu spre bine treube se purécda din intru, ér nu din afora. Dta nu treube se obosesca in lupta pentru unele flécuri provenite din malitia. *Red.*

Form'a séu metodulu invetiamentului intuitivu.

1. Invetiatoriulu face, séu conduce pre scolari se privésca mai antaiu si se pronuncie tora a observá unu ordinu anumitu.

2. Invetiatoriulu face pre scolari se numésca obiectele private, si sub conducerea lui aduce obiectele intr'unu ordinu anumitu.

3. Dupa numire urmédia determinarea obiectelor mai de aprópe.

4. Vorbesce despre folosulu obiectelor.

5. Urmédia descrierea obiectelor, dupa colóre si forma.

6. Asemanarea singurateceloru obiecte intra sine.

7. Finea la fia care obiectu de instructiune, o formédia invetiamentulu intuitivu moralu.

Nicolau Lepa,
invetiatoriulu.

VARIETATI.

* * Congresulu Republicei mexicane a votatu acum in urma diverse schimbari in constitutiunea sa fedarala: separatiunea complecta a Bisericeii de statu; abolirea juramentului religiosu; suprimarea voturilor monastice; casatori'a civila; abolirea feudalitatii eclesiastice. Clerulu mexicanu, respundiendu printr'o amerintiare de excomunicatiune contra tuturoru acelora ce s'ar supune noueloru legi, guvernulu a alungatu imediatu pe toti jesuitii, cari au fostu constrinsi a se imbarcá pe vapórele anglese séu americane Tóte autoritatile au recunoscutu si au primitu nou'a constitutiune.

+ Milli'a-Christin'a, femeea cu doue capete séu sororile Siamu.

Cine nu au auditu despre fratii Siamu? Unu fenomenu analogu este espusu vederei in Circulu dela Campii Elisei la Parisu. Nici odata natur'a nu a creatu o bizeria mai in afara de legile cunoscute. Doue surori legate un'a de alta prin o membrana si formandu o singura persóna in doue corpuri. Candu cineva intra in loculu unde 'su espuse aceste domnisióre, vede doue capete rachitice, in sa suridinde. Distincte in partea de susu, dela bustu in sa ele paru ca nu facu decátu un'a prin membrele inferióre. Domnisiórele Milli'a si Christin'a sunt in totulu fiintie hibride: trasurile loru necorecte, buzele gróse, perii creti, colórea fecii loru, spunu in deajunsu ca sunt negre (mulatre.) Originalitatea fenomenului consista in doue fapte care paru a se contradice, si care desconcentréza, precumu se dice, pre filosofi si fisiologi. Dupa esaminarea ce li s'au facutu s'au descoperitu c'a aceste doue surori desi legatu strinsu un'a de alta prin unu sou, unu singuru sacrumu, cu tóte aceste sunt dotate cu doue caractere, cu doue temperamente deosebite celu pucinu pentru partea superióra a fiintiei loru. Ele au doi crieri, doue inimi si prin urmare ele sunt susceptibili de a incercá sensatiuni cu totulu contrarie. Un'a póte se aiba durere de capu, si alt'a sanetósá; un'a póte se planga si alt'a se rida; un'a se manance si alt'a se dórma; un'a se cante si alt'a se vorbésea. In sa in partea inferióra a corpului sensatiunea este comuna, dela stomacu pana in talpi conformitatea ambeloru surori devine asemine. Astfeliu desi amendoue au patru picióre, déca cineva pisca pre un'a la piciorulu stangu amendoue voru incercá aceeasi durere. Se se balanseze unulu din picióre, câte trele celelalte incepe indata a dansá.

CONCURSU

1

Se deschide pentru ocuparea definitiva a urmatóreloru statiuni invetiatoresci, si adeca:

1. Din *Grosiu* cu terminulu de alegere pre 27 Decem. a. c. v. pre langa emolumintele: in bani 63. fl. v. a. in grau 15 meti, cucurudiu 15 meti, sare 50 fti., Clisa 100 fti, lumini 12 fti. pamentu estravilanu 4 jugere de finatie, quartiru liberu si 1 jugeru de gradina, si in fine 8. orgii de lemne, din care e a se incaldí si scól'a,

2. *Bulga* cu terminulu de alegere pana la 28 Decem. a. c. s. v. pre langa emolumintele: in bani 73 fl. 50 cr. v. a. cucurudiu 39 meti, sare 100 fti. clisa 100 fti. lumini 15 fti, pamentu estravilanu 3 jugere de finatie, lemne 10 orgii, din care e a se incaldí si scól'a; quartiru liberu cu 1/2 jugeru de gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupá vre un'a din aceste statiuni invetiatoresci, au a substerne recursele, pana la terminele susu puse, inspectorului de scóle per: Kápolnás in..

Bacamezeu 29. Noem. 1873.

In contielegere cu Comitetele parochiale: **Laurentiu Barzu** inspectoru scolaru.

Concursu

2

Se deschide pentru statiunea invetiatorésca confesiunale pentru clasa I. din Buteni (cottul Aradului) devenita vacanta prin renunsierea fostului invetiatoriu Demetriu Curta — cu terminu de alegere pe 30 Decembre a. c. calendariulu vechiu.

De acestu postu sunt legate urmatórele emoluminte:

- 1.) 300 fl. salariu anualu
- 2.) 100 fl. pentru quartiru
- 3.) 4 orgii de lemne pentru incaldirea scólei.

Doritorii de a ocupá acestu postu au de asi susterne recursurile loru adresate catra comitétu lu parochiale subscri-sului inspectoru, cu terminu pana in 26. Decemvre a. c. st. v. si proviedute cu testimoniu despre absolvirea cursuriloru pedagogice si de cualificatiune, si atestatu de moralitate; — vor avea preferintia aceia, cari sunt bine versati in cantu avendu acestia a se presintá, in vr'o Domineca ori serbatore la biserica spre asi dovedi desteritatea in tipicu si cantu.

Datu in Buteni 25 Novembrie 1873.

Comitetulu parochiale. In contielegere cu mine **Isidoru Popescu**, inspectoru.

Concursu.

2

Nimicinduse alegerea de invetiatori dela class'a I. si II din comunitatea Cenadulu-micu intemplata in 8 Septemvre a. c. amesuratu decisului venerabilulu consistoriu diecesanu ca senatu de scóle din Aradu dto. 25. Octomvre a. c. Nr. 1379/319 scol. pentru ambele aceste statiuni invetiatoresci se publica de nou concursu cu terminu pana la 16. Decemvre 1873. st. vechiu, candu se va efeptuí si alegerea.

Emolumintele la statiunea dela class'a II sunt: $\frac{1}{4}$ sesiune de pamentu aratoriu, 200. fl. v. a. in bani; 6. stangeni de lemne moi; cortelu liberu cu gradina intravillana; éra la statiunea dela class'a I. 250. fl. v. a. in bani, 3. stangeni de lemne moi, cortelu liberu cu gradina si unu estravillanu de 150 \square pentru legumi, si in fine pentru ambii invetiatori câte 3. stangeni de paie; éra de incaldirea scóleloru se va ingrigi comunitatea bisericsca.

Doritorii de a ocupá aceste posturi sunt poffiti asi tramite recursule instruite cu documintele prescise in statutulu organicu la subscrisulu pana in diu'a alegerei; si a se presintá in faci'a locului in un'a din dominecile ori serbatorile pana in diu'a alegerei séu macar in diu'a alegerei, spre a dá proba despre desteritatea loru in cantarile bisericesci.

Datu in Cenadulu-micu 25. Noemvre 1873. st. v.

In contielegere cu Comitétulu parochialu **Mihaiu Sierbanu** inspectoru cercualu de scóle.

CONCURSU

3

Pentru postulu vacante docentalu in comun'a Sarcia romana, comitatulu Torontalu, se deschide pana in 27. Decembre a. c. vechiu, candu va fi si alegerea.

Aspirantii la acestu postu, recursule sale cu propri'a mana scrise — adresate Onoratului Comit. paroch. in Sarcia romana — au ale aterne Inspectorulu cerc. de scóle in Iancahidu per Bega Sz. György in comitatulu Torontalu, instruite cu documente despre absolvirea vr'o unoru clase pregatitorie a preparandiei, a esamenului de calificatiune, de moralitate; ér acei recurrenti, cari in diferite posturi docentali ca atari deja au servitu, de pretotindenia se-si documentedie moralitatea sa nepetata desteritatea si diliginti'a in procedur'a docentale si in un'a din dumineci séu serbatori in faci'a locului a se presintá la biserica pentru cantarea rituale.

Emolumente: 84. fl. bani gat'a; pentru lardu 20. fl; 50 ft. saria; 15 ft. lumini in natura séu relutu in bani; 26 cubule grâu macinatu; 20 cubule cucurudiu; 2 orgii lemne; 8 orgii de paie dintre cari area se incaldí si sob'a de prelegere; 4 jugere pamentu aratoriu care esarendandu-se se póte capetá unu pretiu aprosimativu de 100 fl. la anu; cortelu liberu si $\frac{1}{4}$ jugere de gradina de legume.

Sarcia-romana in 8. Noembre 1873.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu inspectorulu cerc. de scóle: **Ioanu Popoviciu** parocu.

Concursu.

3

Pentru postulu invetiatorescu in comun'a Costeiu maresi micu tractulu protteralu alu Hasiasiului pana in $\frac{16}{28}$ Decemvre a. c. candu va fi si alegerea.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a substerne recursule scrise cu man'a proprie, si adresate comitétu lu parochialu din Costeiu-lu-maresi micu — si substernute D. Inspectoru scolaru cercualu Georgiu Petroviciu in Budintiu — instruite cu testimoniu despre absolvirea preparandiei, despre esamenulu de cualificatiune, despre alte pregatiri si de moralitate pana in diu'a mai susu insemnata; tot-odata aspirantii la acestu postu au in un'a din dumineci séu serbatori a se presintá la biserica pentru a dovedi desteritatea in tipicu si cantu.

Emolumentele de acestu postu sunt legate:

- 1.) cortelu liberu cu gradina de legumi.
- 2.) 189 fl. 75. cr. a. a.
- 3.) 11 meti grau.
- 4.) 11 meti cucurudiu.
- 5.) $2\frac{1}{4}$ jugere estravilanu.

Costeiu-mare si micu, 25. Noembre 1873

Comitetulu parochialu

in contielegere cu D. Inspectoru scolaru cercualu.

Concursu.

3

Pentru parochi'a din Cusiisiu protopresviteratulu Beiusiului, devenita vacanta prin mórtea fostului preotu.

Emolumintele sunt: pamentu parochialu de 8. cub. de semenatura, stólele indatinate si quartiru liberu, Nrulu case-loru e 140.

Doritorii de a ocupá aceasta parochia, au a-si tramite recursurile sale instruite dupa prescisele statutulu organicu pana la 10. Decembre vechiu a. c. la subscrisulu in Ds. Forrau p. ult. Beiusiu.

Ds. Forrau la 24. Noembre 1873. Din incredintiarea Comit. par.

Vasiliiu Papu, parochu D. Forrau ca suplinte alu oficiulu protopopescu de Beiusiu

Concursu

1

Sé deschide pe statiunea de suplinte langa betranulu invetiatoriu din Veresmortu Comitatu lu Carasiu, inspectoratulu Birchisiului, pana la 7 Ianuariu 1874. candu va fi si alegerea.

Prelanga $\frac{2}{3}$ din emolumintele:

1. in bani 52 fl. 50. cr.
2. in grâu 10 meti.
3. in cucurudiu 20 meti.
4. in Sare 50 fonti.
5. Clisa 100 fonti.
6. Lumini 15 fonti.

7. Pamentu estravilanu de finatie 4 jugere.

8. Quartiru liberu cu gradina de 1 jugeru, si 8 orgii de lemne, din care este a se incaldí si scól'a

Doritorii de a dobindí acést'a statiune, au a-si trimitte recursule pana la terminulu susu pusu inspectorulu scolaru per Kápolnás in Bacamezeu 29. Noemvre, 1873.

In contielegere cu comitétu lu parochialu. **Laurentiu Barzu**, insp. cer. de scóle.

Concursu.

1

Pentru postulu invetiatorescu la scól'a noua din S. Mihaiu se deschide concursu pana in 16. Decembre a. c. in care di va fi alegerea,

Cu acestu postu sunt legate urmatórele emoluminte:

1. Cortelu liberu cu gradina de legumi;
2. 100 fl. v. a. bani gat'a.
3. 30 meti de grâu.
4. 2. jugeru de aratura;
5. $\frac{1}{4}$ jugere de via;
6. 8 stengeni de lemne, din cari se va incaldí si scól'a.

Doritorii de a ocupá acestu postu au de asi trimitte recursule scrise cu man'a propria si indiestrate cu documentele necesarie, despre absolvirea preparandiei, despre esamenulu de cualificatiune, despre portarea morala si despre óresi cari clase pregatitorie pona la numit'a di stilisate catra comitétu lu parochialu—la inspectorulu cercualu Dr. Vasiciu in Temisiora.

Din siedinti'a comitétu lu parochialu tienuta in S. Mihaiu in 22. Noembre, 1873.

Cu scirea si cu invoirea mea Dr. **Vasiciu**. Inspect. de scóle. cer.